ZIRC ÉS VIDÉKE

PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP

Új folyam 3. évf. 13. szám | Ára: 400 Ft | Megjelenik havi két alkalommal | 2020. október 20.

Átadták az Alkotmány utcai fejlesztést és az új, városközponti parkolót Zircen

Már birtokba vehették a közlekedők a felújítással érintett Alkotmány utcát és az új parkolóhelyek is várják a gépkocsikat a városközpontban. Október 1-jén hivatalosan is átadásra kerültek az önkormányzat közlekedésfejlesztési beruházásai.

A két nagy projekt egy-egy részét záró rendezvényen *Ottó Péter* polgármester köszöntötte a meghívást elfogadó vendégeket. Külön köszöntötte *dr. Kovács Zoltán*t, Zirc térségének országgyűlési képviselőjét, akiről elmondta, nemcsak az ünnepi pillanatokban van jelen, hanem a szürke és kevésbé látványos hétköznapokon is, a térségért elhivatottan dolgozó képviselőként nagy szerepet vállalt abban, hogy Zircen komoly fejlesztések valósultak meg.

Az előzményeket ismertetve elmondta, a közlekedésfejlesztési projekt költségvetése négy-öt évvel ezelőtt készült el, azóta jelentős áremelkedések történtek az építőiparban. A beruházás megvalósításához szükség volt forráskiegészítésre, melynek kapcsán közel 75 millió forintos többlettámogatást nyert el önkormányzatunk, amiért köszönetét fejezte ki városunk vezetője. *(Folytatás a 3. oldalon)*

Ottó Péter polgármester köszöntője az új városközponti parkolóban. Balról Hellebrandt Ferenc alpolgármester, jobbról dr. Kovács Zoltán, térségünk országgyűlési képviselője

Hogyan alakul a járványhelyzet Zircen? – aktuális információk, tájékoztató

Kiemelkedően szerepelt térségünk a Vágtán

Október 10-11-én került megrendezésre Budapesten a Nemzeti Vágta, melyen Zirc városának ezúttal is volt képviselete. A térség kiemelkedően szerepelt, a Porva színeiben induló lovas megnyerte a felnőtt futamot, Csetény pedig a Kishuszár-vágtát.

A térségből három település képviseltette magát a nézők nélkül megrendezésre kerülő Nemzeti Vágtán, a Hősök terén.

A városunk színeiben induló *Fekete Roland* tisztességesen helytállva negyedik helyen végzett az előfutamban. A Bakonyi Vágtát megnyerő csetényi *Vörös József* a középdöntőig jutott, míg a Porva színeiben induló *Ördög Alen* egészen a döntőig menetelt, ahol szintén nem talált legyőzőre. A Kishuszárok között a csetényi *Vörös Tamara* lett a bajnok, megvédve címét. *Somogyi József* zirci lovas sem hiányozhatott a versenyről, Soltvadkert színeiben indult. *(kg)*

A képen a Kishuszár-vágta bajnoka, Vörös Tamara, édesapjával, Vörös Józseffel (Fotó: vagta.hu)

BRAVÚROS MŰTÉTEK

Mesélő Múlt rovatunkban dr. Luksz Sándor, a zirci kórház igazgató főorvosa, sebészorvos életpályáját meséli el Cuhavölgyi Klára *(14-15. oldal)*

Hogyan alakul a járványhelyzet Zircen?

Sajnos városunkban is jelen van a koronavírus-járvány, ezért még fontosabbá vált a kellő elővigyázatosság, a felelős gondolkodás, a járványügyi szabályok betartása.

Az önkormányzatunkhoz eljutott információk alapján augusztus 1. napjától október 14. napjáig összesen 14 fő igazoltan pozitív személyről van tudomás Zircen, ebből 8 fő zárlatát már feloldották. Ezen időszakban járványügyi megfigyelés alatt összesen 64 fő állt, 5 személy külföldről történő hazaérkezés miatt, 59 fő pedig kontaktszemélyé nyilvánítás okán. Az adatok azokra vonatkoznak, akiknél „házi karantént" rendeltek el, a kórházi ápolásra szoruló személyekről nincs információ.

Ottó Péter polgármester az előírt óvintézkedések maradéktalan betartására hívja fel a figyelmet: – Az eddigi tapasztalatok alapján az látható, hogy a fertőzés időben való felismerésével, megakadályozható hosszabb és szerteágazó fertőzési láncolatok kialakulása, megállítható, illetve jelentősen lassítható a vírus további terjedése. Ehhez kell az elővigyázatosság, az előírások maradéktalan betartása, s ha ezek ellenére valaki tüneteket észlel magán, az eddigi fertőzöttekhez hasonló felelős gondolkodásra van szükség. Aki COVID-19-re utaló tüneteket tapasztal magán, gondoljon másokra is, s védelmük érdekében ne menjen közösségbe, hanem maradjon otthon és haladéktalanul konzultáljon háziorvosával telefonon a további teendőkkel kapcsolatban. Csak körültekintően, egymásra odafigyelve és vigyázva, közösen tehetünk azért, hogy kisvárosunk minél kevesebb megbetegedéssel kerüljön ki a járvány újabb hullámából.

A Városháza épületébe történő belépéskor testhőmérsékletet mérnek

A hivatal vezetője a Városházán szeptember 7-től elrendelte a megfelelő óvintézkedéseket a vírushelyzet fokozódásával összefüggésben. Más intézményekhez hasonlóan az épületbe történő belépéskor mind a hivatali dolgozók, mind az ügyfelek számára kötelező jelleggel testhőmérséklet-mérés történik és szintén előírás az orrot és szájat eltakaró arcmaszk használata, illetve a legalább másfél méteres távolság betartása. A vírus terjedésének megelőzését szolgálják továbbá az érintés nélküli adagolókba több pontra kihelyezett kézfertőtlenítők. *(kg)*

TÁJÉKOZTATÓ

Tájékoztatom a kereskedelmi üzleteket és a lakosságot, hogy a járványügyi készültség időszak védelmi intézkedéseiről szóló 431/2020. (IX.18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.rendelet) alapján, hogy

a kereskedelmi hatóság köteles ellenőrizni a 6. életévét betöltött személyeknél a maszk jogszabályban meghatározottak szerinti viselését az alábbiak szerint: a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló kormányrendelet szerinti vendéglátó üzlet (a továbbiakban: vendéglátó üzlet) vendégei kivételével az üzletben történő vásárlás, illetve az üzletben történő munkavégzés során, orvosi maszkot, munkavédelmi maszkot, illetve textil vagy más anyagból készült maszkot, olyan módon viselni, hogy az **orrot és a szájat folyamatosan elfedje**!

A Kormányrendelet alapján az ÜZEMELTETŐ KÖTELES GONDOSKODNI arról, hogy a helyiségben tartózkodók a maszkot a fentiekben meghatározott módon viseljék, ennek érdekében a szolgáltatás, illetve az üzemeltetett intézmény működés igénybevételére vonatkozó szabályozásban az igénybevétel rendjének megsértése esetén egyebekben alkalmazható intézkedéseket, szankciókat alkalmazhatja:

Az üzemeltető a szolgáltatás igénybevételére vonatkozó szabályozásában köteles megteremteni a jogszerű magatartás követésének ösztönzésére irányuló további, az üzemeltető szabályozási körébe tartozó feltételeket is.

Azt a személyt, aki a maszkot az üzemeltető felszólítására sem viseli a Korm.rendeletben meghatározott módon, **az üzemeltető köteles a látogatásból kizárni**, **és gondoskodni arról, hogy e személy a helyiséget, illetve a területet elhagyja**.

Felhívom a figyelmet, ha a kereskedelmi hatóság az ellenőrzés során vagy a rendőrség értesítése alapján Korm.rendeletben meghatározott kötelezettség megszegéséről szerez tudomást,

a) a kötelezettség első alkalommal történő megszegése esetén figyelmeztetést alkalmaz,
b) a kötelezettség második alkalommal történő megszegése esetén 100 000 forinttól 1 000 000 forintig terjedő bírságot szab ki,
c) a kötelezettség harmadik alkalommal történő megszegése esetén az üzletet, illetve a helyiséget legalább 3 napra, legfeljebb egy év időtartamra ideiglenesen bezárathatja,
d) a kötelezettség negyedik alkalommal történő megszegésétől kezdve az üzletet, illetve a helyiséget legalább a kötelezettségszegések alkalmainak számával megegyező számú napra, legfeljebb egy év időtartamra ideiglenesen bezárathatja.

A fenti szankció azonos napon több egymást követő ellenőrzés alkalmával is kiszabható!

Fentiekre tekintettel kérem,
a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjéhez,
mint kereskedelmi hatóság ellenőrzése alá tartozó ÜZLETEKET (ZIRC, BORZAVÁR, LÓKÚT),
hogy körültekintően és a Korm.rendeletben meghatározott szabályok betartásával járjanak el!

Kérem, figyeljünk és vigyázzunk egymásra!

Bereczkiné Papp Krisztina
aljegyző

Nagyszabású közlekedésfejlesztés zárult le Zircen

(Folytatás az 1. oldalról)

Ottó Péter polgármester a számok nyelvén ismertette az önkormányzatokra háruló feladat nagyságát: míg az országos és állami kezelésben lévő úthálózat több mint 32 ezer kilométer hosszúságú, addig a helyi önkormányzatok tulajdonában és kezelésében lévő közutak hossza ennek az ötszöröse. Zirc önkormányzati közúthálózata negyven kilométer hosszú, melyhez tizennyolc kilométernyi járdaszakasz kapcsolódik. A feladat óriási, az utak, járdák felújítása, fejlesztése önerőből nem, csak pályázati lehetőségek által biztosítható. Az elmúlt évek során jelentős hangsúlyt tudott fektetni az önkormányzat ezen területekre, nyertes pályázatok támogatásával utak, járdák sora újult meg, s vált a biztonságosabb közlekedésre alkalmassá, valamint a jelenlegi fejlesztéssel együtt több mint 200 darab új parkolóhely is létesült. Az Alkotmány utcai fejlesztés fontosságát jelzi az is, hogy az egyik legnagyobb forgalmat bonyolító gyűjtőút Zircen, melyen naponta mintegy négyezer járműegység fordul meg, megközelíti ezzel a 82-es főút terheltségét a városközpontból Győr irányába, amely a buszok és tehergépjárművek forgalmával nagyobb.

A fejlesztésekről részleteiben *Hellebrandt Ferenc* alpolgármester, a beruházások műszaki koordinátora beszélt. Elmondta, az Alkotmány utcában egy közlekedésbiztonsági fejlesztés zajlott le, mely vonatkozik a gépjárműforgalomra és a gyalogos közlekedésre is. Legfontosabb eleme a beruházásnak, hogy kiépült egy plusz forgalmi sáv a 82-es főútra történő kikanyarodásnál, amely megoldja a korábbi torlódási problémákat. A projekt keretében 320 méter hosszú szakaszon lett az útburkolat felújítva, illetve szélesítve, az út melletti kétoldali járdák is újjáépültek vagy felújításra kerültek, összesen 400 méteres szakaszon. Kiépült továbbá két gyalogátkelőhely és egy buszöböl is az Alkotmány utcában.

A sportpálya és a cukrászda környékén aszfaltos parkoló épült, összesen 27 normál és három akadálymentes parkolóhely került kialakításra. A vízelvezető-rendszer hatékonyabb fejlesztésére is sor került, 200 folyóméter hosszban épült újjá egy csapadékcsatorna, aminek köszönhetően nemcsak a felszíni vízelvezetés lett szabályozva, hanem a Rákóczi tér felé meglévő régi csapadékcsatorna is összeköttetésbe került.

Az áruház és az iskola közötti területen a turisztikai projektcsomag részeként 62 új parkolóhely került kialakításra aszfaltos utakkal. Kiépült a felszíni vízelvezető-rendszer és a parkoló megvilágítására is sor került korszerű és energiatakarékos lámpatestek telepítésével.

A két beruházásnak nagyságrendileg hasonló volt a bekerülési költsége, az Alkotmány utcai fejlesztés bruttó 76 millió forintba, a városközponti parkoló kiépítése bruttó 75 millió forintba került és mindkét projekt két és fél hónappal korábban befejeződött az előírt határidőnél.

Jelentős felületen újult meg az út és a járda, az Alkotmány utca szélesítésére is sor került a projekt részeként

A városvezetés köszönetét fejezte ki mindenkinek a projekttel kapcsolatos együttműködésért.

Dr. Kovács Zoltán, térségünk országgyűlési képviselője két szempontot emelt ki a képviselő-testület feladatait illetően. Egyrészt egy élhetőbb várost kell építeni a helyi lakosságnak és a vállalkozóknak, melyben biztonságos körülmények között lehet közlekedni. Ugyanakkor hangsúlyozta, Zirc nemcsak egy város, hanem egy turisztikai célpont is, és a turisták számára is elő kell teremteni az őket kiszolgáló létesítményeket. Hozzátette, amikor elindult a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, mindezeket tetten lehetett érni közlekedésfejlesztés vonatkozásában Zirc város önkormányzatánál, és ma ennek szemtanúi is lehetünk mindkét beruházás, az Alkotmány utca fejlesztése és a parkoló-rendszer kialakítása kapcsán.

Beszélt a Zircet Kardosrét városrésszel összekötő kerékpárút folyamatban lévő fejlesztéséről is, és arról, hogy programszinten tervezésre kerül a 82-es számú főút Zircet elkerülő szakasza. Tájékoztatást adott az önkormányzat újabb elnyert belügyminisztériumi pályázatáról is, amelynek 20 millió forintos támogatásával a Kukoricaföldek városrészben valósulhatnak meg újabb útfejlesztések.

Térségünk országgyűlési képviselője végül a közeljövőbe is tekintett, bejelentette, hogy 2021-ben a TOP program keretében újabb közlekedésbiztonsági fejlesztések valósulhatnak meg buszöblök és gyalogátkelőhelyek vonatkozásában.

KG

Új megállója van a helyi járatnak

Befejeződtek az Alkotmány utca közlekedésbiztonsági átalakításának kivitelezési munkálatai, így a helyi járat újra a megszokott útvonalon halad az 1. számú vonalon, ahol egy megállóhely is kialakításra került a fejlesztés eredményeként.

A „Zirci Városüzemeltetés Nonprofit Kft.” által üzemeltett helyi járatú autóbusz újra a régi útvonalon halad „Erdőalján” és már használhatják az utasok azt a megállóhelyet, amely az Alkotmány utcában került kialakításra Zirc Városi Önkormányzat közlekedésbiztonsági fejlesztésének eredményeként. Korábban az úgynevezett Szolgáltatóháznál állt meg az autóbusz, a megállóhely neve nem változott, csak kicsivel arrébb áthelyezésre került, az új állomáson komfortosabb körülmények között lehet használni a közösségi közlekedést. (*Önkormányzati információ. Fotó: Bors Károly*)

„Magyarországot legyőzték, de nem maradt legyőzve”

Az aradi vértanúkra emlékezett Zirc városa

– Az önfeláldozás, az önzetlenség, a bátorság és a hazaszeretet sohasem viszonylagos és múló szeszélyek, hanem emberként és magyarként való megmaradásunk alapfeltételei.

Dr. Árpásy Tamás mondta ezeket a gondolatokat Zirc város Aradi Vértanúk Emléknapja alkalmából szervezett megemlékezésén, a mártírok Március 15. téri emlékművénél. Hozzátette, ezen a napon annak az eseménysorozatnak a záróakkordjára emlékezünk, amelynek kapcsán erről a kis országról és annak csodálatos katonai és erkölcsi erejéről maradandóan pozitív kép alakult ki a világ civilizált népei előtt, és ami az újkori történelemben immár végérvényesen, de korántsem utolsóként magyar forradalom és szabadságharc néven vonult be.

„Értékvesztett világunkban, a gondolkodó emberben gyakran felmerül az oly divatos kétely: van-e igazságos forradalom, van-e igazságos harc? Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc előzményei, története és utóélete egyaránt ragyogóan példázzák, hogy van. Vargabetűi, tévedései és gyarlósága ellenére a magyar nemzet történetében egy igazságos forradalom és igazságos harc volt. Örök, egyben intő tanulsága, hogy az önfeláldozás, az önzetlenség, a bátorság, a hazaszeretet sohasem viszonylagos és múló szeszélyek, hanem emberként és magyarként való megmaradásunk alapfeltételei” – hangsúlyozta a szónok.

A forradalmat és szabadságharcot megelőző reformkorral kapcsolatban úgy fogalmazott: olyan szellemi és erkölcsi értékeket hozott létre, amelyek a megmaradás zálogát jelentették és jelentik számunkra a mai napig. A szabadságharcba torkolló forradalom tulajdonképpeni irányát pedig több erőteljes és egymással kibékíthetetlennek tűnő eszmei áramlat alakította ki.

Az események alakulását követően a szomorú végkifejlet körülményeit is ismertette: az aradi hadbíróság négy tábornokot – Schweidel Józsefet, Kiss Ernőt, Dessewffy Arisztidet és Lázár Vilmost golyó-, kilenc magyar főtisztet – Aulich Lajost, Damjanich Jánost, Knezic Károlyt, Lahner Györgyöt, Leiningen-Westerburg Károlyt, Nagysándor Józsefet, Poeltenberg Ernőt, Török Ignácot és Vécsey Károlyt – kötél általi halálra ítélt. Ez utóbbi, a golyó általi halálnál sokkal megalázóbb büntetést szabták ki továbbá Batthyány Lajosra, Magyarország első felelős miniszterelnökére, akinek csak sikertelen öngyilkossági kísérletekor szerzett súlyos nyaki sebe okán és Haynau dühöngése dacára adatott meg az agyonlövetés kiváltsága.

Az ünnepség szónoka hivatkozott azokra a megindító és lélekemelő levelekre, amelyeket a halálraítéltek a kivégzésük előtti írhattak feleségeikhez. Mint mondta, a hitves iránti rajongó szeretet hangja sugárzik belőlük, és annak tudata, hogy ártatlanul, tiszta lélekkel és nyugodt szívvel halnak meg. Végül hangsúlyozta, ezeknek a szó szerint és annak valódi értelmében nemesembereknek a jórésze úgy vállalta magától értetődő természetességgel a magyarság sajátos sorsközösségét, hogy még magyarul is keveset tudott.

„Magyarországot legyőzték, de nem maradt legyőzve. Az irdatlan erőfeszítések, az aradi sánc mártírjainak áldozatvállalása nem volt hiábavaló. Majd két évtized múlva a birodalom urai is belátták ezt. Az 1867-es kiegyezéskor a nemzet végül kibékült királyával és az ország előtt a fejlődés addig nem tapasztalt távlatai nyíltak, nyílhattak meg” – zárta gondolatait dr. Árpásy Tamás.

Dr. Árpásy Tamás emlékezett a tizenhárom aradi vértanúra

Az ünnepséget *Kiss T. István* színész (képünkön) szavalatai tették bensőségesebbé.

Az emlékező szervezetek képviselői elhelyezték koszorúikat az aradi vértanúk emlékművénél, majd a történelmi egyházak képviselői – *Tölgyesi Alberik* ciszterci atya, *Vecsey Katalin* református lelkész és *Szakos Csaba* evangélikus lelkész – mondtak áldást.

A Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB által szervezett megemlékezésen műsorvezetőként és összekötő szövegeivel közreműködött *Csaba Lilla*. Végül az emlékezők közül többen mécsest helyeztek el az emlékműnél.

A városvezetés főhajtása az aradi vértanúk előtt. Balról: Hellebrandt Ferenc alpolgármester, Varga Zita önkormányzati képviselő, az Emberi Kapcsolatok Bizottság elnöke és Ottó Péter polgármester

KG

Felülvizsgálat alatt a város forgalmi rendje

Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testületének szeptemberi rendes ülésén a város közúthálózatának forgalomtechnikai szabályozása is napirendre került.

A város forgalmi rendjének felülvizsgálatára ötévente szükség van. A kérdést társadalmasításra bocsátotta az önkormányzat, az állampolgárok a közzétett felhívásnak megfelelően megfogalmazhatták észrevételeiket, javaslataikat, és többen éltek is a lehetőséggel. A képviselő-testület döntött, hogy a javaslatcsomagot – a korábbi gyakorlatnak megfelelően – megküldi szakmai véleményezésre a Veszprémi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának, és a novemberi ülésre előterjesztés készül, amely már tartalmazni fogja a szükséges közúti módosítások megvalósíthatóságának költségvonzatát is.

Rendeletmódosítással kapcsolatos döntés is született, a reklámhordozó építményadó kötelezettségével kapcsolatos rendelkezéseket – a törvényi változással összhangban – hatályon kívül helyezte a képviselő-testület a helyi adókról szóló rendeletében.

A Zirc 98 helyrajzi számú ingatlan értékesítéséről szóló előterjesztést is tárgyalták a döntéshozók. A „kivett beépítetlen terület” megnevezésű, 5741 négyzetméter területű belterületi ingatlan azonban egyelőre nem kerül „piacra”, egy korábbi határozat is visszavonásra került ezzel kapcsolatban. Az önkormányzat megvárja a településrendezési eszközök felülvizsgálatát – melynek eredményeként a terület más övezeti besorolásba kerülhet – és egy aktualizált értékbecslést követően tér vissza az ingatlan értékesítésére.

Az önkormányzat sem műszaki, sem finanszírozási okok miatt nem tartja megvalósíthatónak a Békefi Antal Városi Könyvtár projektjét, mely a könyvtári épület infrastrukturális fejlesztését célozza az élethosszig tartó tanulás érdekében. A képviselő-testület, az intézményvezető projekt helyzetéről szóló tájékoztatójával kapcsolatban ennek okán arról döntött, hogy ha az intézmény esetlegesen szükségessé váló önkormányzati finanszírozás nélkül nem tudja megvalósítani a projektet, akkor tudomásul veszi annak visszaadását.

Térítésmentesen az önkormányzat tulajdonába kerül a Rákóczi téren található idő- és hőmérsékletjelző készülék. Az úgynevezett reklámóra meghibásodott, amit jelzett önkormányzatunk az üzemeltetőnek, amely nem kívánja a továbbiakban fenntartani a tulajdonjogot. A térítésmentes átadásról szóló megállapodást elfogadta a képviselő-testület, azzal, hogy a reklám jogi helyzete tisztázásra kerül. Az órát megjavíttatja az önkormányzat.

Még egy térítésmentes átadásról szóló döntés született, ezúttal azonban az „adományozó” szerepében tűnt fel a zirci önkormányzat, amely a nagyesztergári önkormányzatnak adott át egy közigazgatásilag a szomszédos településhez tartozó ingatlant, mely még abból az időből képezte a város tulajdonát, amikor Nagyesztergár Zirchez tartozott. A polgármester asszony kérelmében kifejtette, közfeladat ellátásának elősegítése céljából van szükségük az ingatlanra.

A közterületi alkotások elhelyezéséről szóló koncepciót is tárgyalta a képviselő-testület, és tudomásul vette az erről szóló tájékoztatót, amely javasolja többek között a szakmai anyagban megfogalmazott, köztéri alkotások elhelyezési szempontrendszerének figyelembevételét a jövőbeli új szobrok, új köztéri alkotások állítása során. A már meglévő alkotások hosszabb távon tervezhető esetleges áthelyezésével kapcsolatban pedig a szakmai érvek mentén történő további közös gondolkodás került célkitűzésre. *(kg)*

Közbiztonság és költségvetések

A Zirci Járás Önkormányzati Társulás Tanácsa is ülésezett. Tudomásul vették a Zirci Járás közbiztonsági helyzetéről tartott tájékoztatót és elfogadták a módosított költségvetést. Zirc és Lókút Óvodatársulás Tanácsa is megtartotta soros ülését.

Tóth Gábor rendőr alezredes, a Veszprémi Rendőrkapitányság Zirci Rendőrőrsének parancsnoka a Zirci Járás közbiztonsági helyzetéről tartott tájékoztatót. Mint azt elmondta, a települések nagy többségében a Zirci Járás területén csökkenő tendenciát mutat a bűncselekmények száma, ugyanakkor vannak olyan települések, ahol notórius elkövetőkről beszélhetünk, ugyanazon személyek követtek el egymás után hasonló jellegű bűncselekményeket. Hozzátette, a rendőrőrs eredményesen tudott eljárni az eseteknél. Felhívta a figyelmet, hogy Veszprém városában számtalan bejelentés érkezett, idősek sérelmére próbáltak bűncselekményt elkövetni trükkös módszerekkel. Arra kérte a polgármestereket, hogy ha hasonló jellegű bűncselekményt észlelnek a településen, jelezzék a rendőrség felé. A közlekedésbiztonság helyzetével kapcsolatban az őrsparancsnok kifejtette, hogy az ittas vezetők száma tovább nőtt, és mindent meg fognak tenni annak érdekében, hogy kiszűrjék őket a közlekedésből. Mindemellett két halálos közlekedési baleset is történt a 82-es főúton, annak ellenére, hogy folyamatos rendőri jelenlétet biztosítanak. Összességében azonban csökkenő tendenciát mutat a közlekedési balesetek száma az illetékességi területükön.

Elfogadta a költségvetés módosításáról szóló döntést a társulási tanács. A társulás és az általa fenntartott intézmény előirányzatai is korrigálásra kerültek, melyek oka nagy részben az állami támogatásokkal, illetve kiadási előirányzatok közötti átcsoportosításokkal kapcsolatos. A Zirci Járás Önkormányzati Társulás összevont költségvetési főösszege ennek következtében 9 706 000 forinttal került megemelésre, így az 226 211 000 forintban rögzült.

Ezt követően Zirc és Lókút Óvodatársulás Tanácsa is ülést tartott. Ezen társulás 2020. évi költségvetésének a módosítására is szükség volt, így például előirányzatosításra került az óvodatársulást megillető, elsődlegesen Zirc Városi Önkormányzatnál jelentkező állami támogatás, kiadási oldalon pedig a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok előirányzata került megemelésre. A tanács elfogadta a társulás módosított költségvetését, melynek főösszege 18 ezer forinttal került megemelésre, így 253 139 000 forintban rögzült.

A Zirc és Lókút Óvodatársulás Tanácsa elfogadta a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde bázis- és tagintézményeinek beszámolóit a 2019–2020-as nevelési évre vonatkozóan és a 2020–2021-es nevelési év munkaterve is jóváhagyásra került a fenntartó által. Jogszabályi változások és a borzavári tagintézmény helyi sajátosságai miatt volt szükség az intézmény Pedagógiai Programjának korrigálására, melyben foglaltakkal a döntéshozók egyetértettek. A Bölcsődei Gondozás-Nevelés átdolgozott Szakmai Programja is elfogadásra került az ülésen.

Az óvodatársulás engedélyezte a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde borzavári tagintézményében a maximális gyermeklétszám legfeljebb húsz százalékkal történő átlépését.

kg

Szépkorú polgárt köszöntött a városvezetés

Október 6-án töltötte be 90. életévét *Varga Sándor* zirci polgár, akit *Ottó Péter* polgármester köszöntött a jeles évforduló alkalmából.

Sándor bácsi a lányával, Máriával. Az emléklapon Orbán Viktor miniszterelnök jókívánsága

A családi házba lépve kicsit elgondolkodik városunk vezetője, hogy hol van az ünnepelt, és ezt nemcsak az illem kívánja így, tényleg nem lehet megmondani Sándor bácsiról, hogy már kilenc évtizedet hagyott maga mögött. Megtudjuk, hogy magas életkora ellenére tevékeny a ház körül és a konyhában is otthonosan mozog. Ha jönnek hétvégén a gyerekek, akkor mindig ő főz, és a visszajelzések szerint a dédi húslevese a legfinomabb, az igazi specialitása pedig a krumplisgombóc. Szépen tartja takaros házának portáját, kaszál, füvet nyír, és nem riad vissza attól sem, ha a körtefa magasra nyúló ágai miatt éppenséggel létrára kell mászni.

Varga Sándor 1930. október 6-án született Szápáron. Nyolcan voltak testvérek. Tizenkilenc éves korában, 1949-ben nősült, házasságukból előbb egy kisfiú született, ő azonban sajnálatos módon elhunyt. Lányuk, Mária – akivel Sándor bácsi jelenleg is él – 1954-ben született. Két unokája és négy dédunokája van. Kezdetben az óbányai állami gazdaságnál dolgozott, majd a hatvanas évek elejétől 1986-ban történő nyugdíjazásáig a dudari bánya alkalmazottja volt. A nehéz, emberpróbáló földalatti munka kapcsán mindig az lebegett a szeme előtt, hogy „ha más kibírta, én is kibírom”. Pozitív a világról alkotott képe, örül, hogy már ennyi időt megélt. (kg)

Összefogásra van szükség a bajban

Oklevéllel és egy kis ajándékkal is megköszönte a Zirci Árpád-házi Szent Erzsébet Katolikus Karitász a járványhelyzet idején nyújtott segítséget a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde munkatársainak.

Ulrich Józsefné, a karitász csoportvezetője elmondta, hogy milyen nagy segítséget jelentett és jó érzéssel töltötte el őket a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde munkatársainak a felajánlása a húsvéti élelmiszeradomány rászorulók részére történő kiszállításában, majd tolmácsolta az Országos Katolikus Karitász köszönetnyilvánítását is feléjük. A veszélyhelyzet idején a nevelési intézmény zárva tartott, dolgozóik a megszokott munkájuktól eltérő tevékenységet végezve segítettek a karitásznak a segélycsomagok eljuttatásában.

A csoportvezető hangsúlyozta az összefogás fontosságát, melyről a vörösiszap-katasztrófa tizedik évfordulójára szervezett devecseri megemlékezésen is szó esett. Az Országos Katolikus Karitász másfél éven keresztül segített az ipari katasztrófa következtében bajbajutottakon. Itt adták át az okleveleket azoknak is, akik a járványhelyzetben önkéntes munkát vállaltak. Végül technikai okok miatt csak a karitász-tagok tudtak elmenni a szentmisével egybekötött, méltó megemlékezésre, így az elismerő oklevelek átadására az óvodában került sor.

A személyes köszönet és az oklevél mellett egy-egy ajándékkönyvet is átnyújtott a segítők részére Ulrich Józsefné csoportvezető és *Csombor Mariann* önkéntes.

Segítettek a karitásznak a veszélyhelyzet idején. Balról: Róthweil Judit, Kovács Mónika intézményvezető – a képről hiányzó Takács Tünde oklevelét is tartja a kezében –, Petrovicsné Sági Ágnes, Kőfalvi Annamária

Szöveg, fotó: Kelemen Gábor

Emlékezés az Idősek Világnapja alkalmából

Az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét az Idősek Világnapjává.

A hagyományokhoz hűen minden év októberében emlékezik meg Zirc Városi Önkormányzat és az Idősek Napi ünnepséget szervező intézmény, a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB városunk idős polgárairól, a tiszteletükre szervezett ünnepség keretében.

Ez évben sajnos a járványügyi helyzet nem tette lehetővé, hogy Zirc városa a korábbi évekhez hasonlóan méltó módon köszöntse őket.

Ennek tükrében a következő gondolatokkal emlékezünk meg róluk, városunk szépkorú lakosairól:

Az Idősek Napja az idős emberekről, az ő tiszteletükről szól, mely magában foglalja elfogadásukat, támogatásukat, szeretetüket és annak kifejezését, hogy társadalmunknak ők is hasznos tagjai. Szükségünk van mindarra a sok élettapasztalatra, arra a higgadt bölcsességre, amivel csakis ők rendelkeznek, és a türelemre, elfogadásra, ahogy tanítanak, nevelnek bennünket.

SZABÓ PACSIRTA ÉVA

Elmúlt már sok-sok év

Elmúlt már sok-sok év
ám észre sem vettük,
csak azt, hogy életünk alkonya
egyre közelebb jött.

A múlton gondolkozni
soha nem szabad,
hisz ha nem akarjuk
akkor is velünk marad.

A jövőt nézzük
mert ő van előttünk,
ezernyi szép pillanat
mit még átélhetünk.

Egy gyenge fuvallat
megérinti arcunk,
s akkor vesszük észre,
hogy mi még szeretve vagyunk.

Legyünk hát boldogok
csak így szép az élet,
hiszen a lélek örökké fiatal
csak az ember teste lesz érett.

Ezúton is további szép éveket és jó egészséget kívánunk Önöknek!

Csaba Lilla

Megtakarítják a villanyszámlát, óvják a környezetet

Közel három millió forintos pályázati támogatással napelemes rendszert telepített az épületére és e-töltő állomást alakított ki udvarán a Szent Bernát Gyógyszertár.

Sikeresen vett részt a zirci Szent Bernát Gyógyszertár a Széchenyi 2020 pályázaton, amely mikro-, kis- és középvállalkozások napelemes rendszerének telepítését támogatja. *Dr. Kovács Zalán* szakgyógyszerész elmondta, a patika teljes áramfelhasználását ki tudják váltani a közel három millió forintos pályázati támogatással. Hozzátette, az elnyert forrás a beruházás nagy részét fedezi, a projekt és a napelem felszerelésének költsége hárult a cégükre, amelynek – utólagos finanszírozású pályázat révén – a költségeket is meg kellett előlegeznie.

A kivitelezési munkák mintegy fél évig tartottak, negyvenöt darab szolár panel került felhelyezésre az épület déli és nyugati oldalára, illetve a legkorszerűbb inverter (az egyenáramot váltóárammá átalakító elektromos eszköz) beépítése is megtörtént. Jelenleg a projekt zárásánál tartanak, hamarosan üzembe helyezik a rendszert. Számításaik szerint mintegy másfél év alatt megtérül a beruházás önerős része, éves szinten pedig nagyságrendileg egymillió forintos megtakarítást jelenthet számukra a napelemes rendszer.

További céljuk, hogy az autóflottájukat a zöld energia irányába tereljék, és lehetőség szerint elektromos gépjárműveket használjanak. A projekt keretében egy e-töltőállomás is létesült a patika hátsó udvarán, ahol

Dr. Kovács Zalán szakgyógyszerész mutatja a gyógyszertár épületének tetején elhelyezett napelemeket, amelyek kiváltják a teljes áramfelhasználásukat

kényelmesen megtölthetik két elektromos autójukat. A zöld rendszámmal ellátott e-autók mentesítik környezetünket a fosszilis energia felhasználásától.

Dr. Kovács Zalán szakgyógyszerész elkötelezett híve a környezetbarát gondolkodásnak, és mindent megtesz annak érdekében, hogy elektromos autókkal közlekedjenek a nagyvilágban. *(kg)*

A diákokat támogatják a papírgyűjtési akcióval

Eredményes papírgyűjtést szervezett a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola diákönkormányzata. Közel negyven tonnát mutatott a mérleg a négynapos akciót követően.

Tizenhét éve szervezi a papírgyűjtést *Varga Zita* pedagógus az iskola diákönkormányzatának vezetőjeként. Mint azt elmondja, a sulidiszkók mellett ez a diákönkormányzat fő bevételi forrása, amit a diákok jutalmazására fordítanak. Kiemeli *Hujber Roland* áldozatkész munkáját, aki az első tanítványai közé tartozott és a kezdetek óta segítségére van a

A főszervező és állandó segítője

gyűjtésnél. Először az iskola udvarán, majd később az áruház parkolójában várták a papírhulladékot, az elmúlt években pedig az Alkotmány utcai sportpálya előtti terület ad helyet az akciónak.

Átlagosan húsz tonna papírhulladék gyűlik össze az iskolai akciók során, melyet évente két alkalommal tartanak meg. Tavasszal a veszélyhelyzet miatt elmaradt a gyűjtés, ami talán kicsit érződik az őszi mennyiségen, hiszen ezúttal közel negyven tonnát mutatott a mérleg.

Előfordult most, hogy lovas kocsival érkezett a szállítmány és szemtanúi vagyunk, ahogy egy újságpapírral púposra rakott teknő emelkedik ki az autó csomagtartójából. Az akciót koordináló pedagógus munkáját diákok, kisdiákok is segítik, szorgalmasan hordják az összekötegelt, bedobozolt papírpakkokat a mérlegről a konténer gyomrába. Nem marad el a hála „Zita néni” részéről, egy kis üdítővel, fagyival kedveskedik a tanítványoknak. A legtöbb papírt leadó gyerekek és a segítők az év végi diákközgyűlésen jutalmazásban is részesülnek.

Négy napon keresztül napi három órában gyűjtötték a papírt, az adminisztrációban az iskola pedagógusai mellett óvodapedagógusok is a segítségükre voltak. A nagy mennyiség az iskola támogatása mellett a lakosság környezettudatos gondolkodásáról is tanúskodik. Varga Zitától megtudjuk azt is, hogy az elszállított papírt újrahasznosítják, tojástartók készülnek belőle. *(kg)*

ZIRC ÉS VIDÉKE PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP

Felelős kiadó: Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB
(8420 Zirc, József A. u. 1.) **Adószám:** 15569499-1-19
Telefon: +36 88/593-810 **E-mail:** zivi@zirckultura.hu
ISSN szám: ISSN 1215-4156 (Nyomtatott), ISSN 2631-0163 (Digitális)

Szerkesztő munkatársak: Kelemen Gábor, Csaba Lilla

Az újság példányonkénti ára: 200,- Ft. Előfizetési díj félévre (12 lapszám) 2.400,- Ft, egy évre (24 lapszám) 4.800,- Ft.
Megrendelhető a kiadónál, a www.zirckultura.hu honlapról letölthető formanyomtatvány kitöltésével.

Sikeresen lezajlott a „Könyvtári Napok” hete Zircen

Idén október 5-től 11-ig rendezték meg az Országos Könyvtári Napok programsorozatot, melyhez a zirci Békefi Antal Városi Könyvtár ez alkalommal is csatlakozott.

2006-tól kerül sor összehangolt, egységes koncepció alapján az Országos Könyvtári Napok eseményeire. Az évente változó, de egymásra épülő tematika, a különböző korosztályok eltérő igényeire és érdeklődésére, a társadalmunkat körülvevő gyors változásokra figyelés tette a szakma legjelentősebb, legtöbb érdeklődőt megmozgató programsorozatává ezeket az októberi napokat.

A zirci Békefi Antal Városi Könyvtár az eddigi évekhez hasonlóan 2020-ban is arra törekedett, hogy rendezvényeivel minél több Olvasóját megszólítsa. A járványügyi helyzet ellenére az érdeklődés nem lankadt. Az intézmény által szervezett irodalmi-kulturális eseményeken szép számmal jelentek meg, emellett az ingyenes beiratkozásnak és a könyvtári tagság meghosszabbításának köszönhetően is sokan megfordultak a könyvtár falai között. Összesen százhatvanheten újították meg tagságukat és öten iratkoztak be újonnan.

Az elmúlt fél évben a kulturális intézmények – rugalmasan alkalmazkodva a világjárvány alatt folyamatosan születő és változó szabályokhoz – igyekeznek kreatív formában, többek között az online térben is megszólítani az embereket. Az Országos Könyvtári Napok keretében a tavalyi évhez hasonlóan idén is hirdetett az intézmény online játékot, ezúttal is a helyismereti kérdések kerültek fókuszba. A kérdéssor úgy állt össze, hogy az elektronikusan is hozzáférhető források segítségével kitölthető legyen. A kilenc kérdés – egy idővonal mentén – Zirc és környéke társadalmi és kulturális életének meghatározó személyeit helyezte középpontba, remélve, hogy ezáltal is sok hasznos információval gyarapodtak a kitöltők.

A következőkben részletes beszámolóinkat olvashatják az intézményünk által szervezett rendezvényekről.

Elsőkönyves szerző bemutatója

Az intézmény október 5-én *Stern Ilona* Árvaház című könyvének bemutatójával nyitotta meg programhetét. A tősgyökeres zirci alkotót és két beszélgetőtársát, *Zsoldos Árpád*ot és *Zsoldos Adrienn*t, a miskolci székhelyű Irodalmi Rádió vezetőit *Bieberné Réz Ágnes*, a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB vezetője köszöntötte, a vírushelyzet ellenére szép számmal összegyűlt érdeklődők körében.

A könyvbemutató moderátora, *Zsoldos Árpád* elmondta: tizennyolc évvel ezelőtt, fiatalon álmodták meg az „Irodalmi Rádiót” az irodalom népszerűsítése céljából, mely a későbbiekben az amatőr írók pályázati úton való segítését, kéziratuk kiadásának támogatását tűzte ki fő céljául. Stern Ilonával is egy általuk meghirdetett pályázatnak köszönhetően kerültek kapcsolatba. Ilona a kezdetekre visszaemlékezve kiemelte: 2016-ban egy a mese műfajában keletkezett pályamunkájával került be az Irodalmi Rádió szerzői jogkörébe, s a mai napig büszke arra, hogy az ő alkotói közösségükhöz tartozhat. Ilona szerzői életének indulása óta az Irodalmi Rádió által meghirdetett, különböző témaköröket felölelő pályázatain rendre sikeresen megmérettette magát, így több antológiájukban is megtalálhatjuk bensőséges hangulatot árasztó verseit.

A kezdetben különböző ünnepi alkalmak által született versek alkotója napjainkra már egy, az árvaház életét megidéző könyv boldog szerzője. Stern Ilona szerint első prózaműve – mely mindenekelőtt a gyermekkorához kötődő elbeszélésekből táplálkozik – valóság és fikció határán mozog. Ilona vallja, a legfontosabb, hogy szórakoztatva gondolkodtatja az olvasót.

Az elsőkönyves szerző alkotói lendülete töretlen, melyet mi sem bizonyít jobban, minthogy jövő karácsonyra egy újabb könyv megjelentetését tervezi, melyet szintén az Irodalmi Rádió égisze alatt kíván napvilágra hozni.

A könyvbemutatóval egybekötött szerzői estet Ilonának az Irodalmi Rádió antológiáiban is olvasható versei, valamint az Árvaház című regényének részletei színesítették, melyek *Zsoldos Adrienn* hatásos előadásában hangzottak el.

Az esemény az új könyv dedikálásával ért véget. *Bieberné Réz Ágnes* valamennyi érdeklődőnek megköszönte jelenlétét, az est „főszereplőinek” pedig külön kifejezte háláját azért, hogy e világunkat sújtó nehéz helyzetben is megtisztelték az intézményt és az irodalom által mindenki szívébe lelki feltöltődést, reményt hoztak el.

Csaba Lilla

Gyógyírt hozott minden léleknek

Az Országos Könyvtári Napok programsorozat legnagyobb érdeklődésre számot tartó zirci eseménye *Berecz András* ének- és mesemondó „Félbevágott pipafüst” című előadói estje volt. A Békefi Antal Városi Könyvtár október 7-ei rendezvénye a Nemzeti Kulturális Alap támogatási forrásából valósulhatott meg.

Bieberné Réz Ágnes, a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB vezetője köszöntőjében kihangsúlyozta, Berecz András nem először látogat el a Bakony szívébe, hiszen korábban már vendégül látta a város az országos hírnévre szert tevő Bakonyi Betyárnapokon.

Az előadó egyedi hanghordozású ízességével pillanatok alatt magához vonzotta a szófüzérének minden fordulatára s kacagásra szomjúzó, szinte valamennyi korosztályt felvonultató közönségét. A lelkeket gömbölyítő jókedv az egész estét áthatotta, melyet a szófüzérek sorába illeszkedő, mindenféle bánatra gyógyírt jelentő ars poétikus nóták is gazdagítottak a „helyes orrtartás” okán. A klubtermen végighömpölygő kacajraj mögött egy, Berecz András szófüzéreiből egyre inkább kikerekedő mese búvott elő a világ legelső leánykájáról.

A Kossuth-díjas mesemondó – játékában – időről időre önmagát instruálva, jól érzékelhetően átadta a mese egyik legfontosabb sajátosságát: mintha éppen akkor és ott keletkezne.

A derűt fakasztó mesén keresztül természetesen nem maradhatott el a napjaink nyelvhasználója számára idegenül és ismeretlenül csengő, egy-egy szó/kifejezés reflektorfénybe helyezése sem a hallgatóság számára, ezáltal is rávilágítva nyelvünk színeire, egykori élénkségére s kopása miatt sajnos a veszteségeire.

Az est végére választ kapva a világ legelső lánykájának szíve legnehezebb kérdésére – „mit ér az én szépségem, ha nincs, ki szeressen?” – a klubteremben összegyűlt mesekedvelők a vastaps utáni csendjükkel egybehangzóan jelezték, ők bizony szívesen barangolnának még Berecz Andrással a mesék és énekek gyógyító ösvényén e vészterhes időkben… *(csl)*

A Könyvtári Hét beszámolója a következő oldalon folyatódik.

„A művészet szerepe, hogy egy kis cseppben megmutassa a tengert – vagyis az egész életet.”

Kanyár Erika köteteinek bemutatója

Az Országos Könyvtári Napok és a „Köszönjük, Magyarország!”-pályázat keretében szervezett író-olvasó találkozó köszöntőjében *Bieberné Réz Ágnes* intézményvezető ismertette *Kanyár Erika* magyar nyelv és irodalom–könyvtár szakos középiskolai tanár, író, költő, gyorsíró-világbajnok eddigi gazdag életútját.

A beszélgetőtárs, *Benyovszky Pál Márton* irodalmár a frissen megjelent köteteiről (egy irodalomelméleti és két verseskötet), az ihletről, az alkotásról és a közéleti aktivitásáról kérdezte a szerzőt.

Kanyár Erika nyugdíjasként is felelősségteljes közéleti szerepeket vállal. Közösségi munkájának javát a Laczkó Dezső Pedagógus Nyugdíjas Klub elnökeként végzi. Büszkén sorolta, hogy több tanítványa követte a tanári pályán.

Létezés és poézis – gondolatok a költészet szerepéről című könyve alkalmat adott a szerzőnek egy átfogó irodalomelméleti összefoglalóra, mely szerint a létező–létezés–lét hármas egysége az alapja világunknak. Régebben természetesebb volt, hogy a spiritualitás, a vallásos élet az ünnepnapjaival gyakrabban szakította ki az embereket a hétköznapokból. A költészet feladata, hogy a létezés élményei segítségével a nagy létkérdésekről mondjon el megállapításokat, és hogy segítsen eligazodni az életben. Elmondása szerint a verseket intenzív totalitás jellemzi: sokat és jelentőset tud átadni az alkotó. A mű mindig túlmutat magán, érzelmeket vált ki, továbbgondolásra késztet, hozzásegít, hogy kiemelkedjünk a hétköznapi létezésből.

Kanyár Erika koncentráltan figyel az aktuális feladatokra. *Madár János*, a Magyar Írószövetség elnöke kérte fel egy kötetre való költemény megírására. A Megszentelt pillanat című kötet versei mellé *Jáger István* készített grafikákat.

A Sváb golgota című prózai művében a svábok kitelepítésének történetét dolgozta fel. Édesanyja, *Navratyil Klára* Lókúton nevelkedett, az iskolába kerülésekor egy szót sem beszélt magyarul, sváb anyanyelvű volt. A felmenők eredendően szlovákok voltak, akik először elnémetesesedtek. Szülei sorsán szembesült azzal, hogy előbb-utóbb mindenképpen megtörténik a beolvadás.

A bemutatott, Jel az univerzumban című haiku kötet alkalmat adott Kanyár Erikának, hogy e nagyon népszerű, tömör, esszenciális versforma stílusbeli változatosságára felhívja a hallgatóság figyelmét. A könyvet *Kallai Sándor* festőművész grafikái illusztrálják.

Kanyár Erika pallérozott irodalmi példák tárházával szemléltetett előadása élvezetes szellemi utazásra repítette a zirci Városi Könyvtár hallgatóságát.

Benczikné Tóth Magdolna

„Legyen saját polcod a könyvtárban!” – a nyári olvasópályázat eredményei

Az idei évben is meghirdette hagyományos nyári olvasópályázatát a Békefi Antal Városi Könyvtár.

24 gyermek összesen 292 könyvet olvasott el, illetve hallgatott meg szüleik, nagyszüleik, testvéreik felolvasásában. Idén az alsósok és az óvodások voltak a legaktívabbak, fej-fej mellett haladtak a kötetek számában.

A Városi Könyvtár szellemiségének megfelelően fontosnak tartja, hogy ösztönözze a gyermekeket az olvasásra, amelyre napjainkban még nagyobb figyelmet kell fordítani. Az olvasópályázatok fejlesztik a gyermekek szókincsét, bővítik ismereteiket, gazdagítják érzelem- és képzeletvilágukat. A pályázók saját ízlésüknek, érdeklődésüknek megfelelő témájú és hangulatú könyveket választhattak a szépirodalmi gyűjteményből, amellyel neveztek a versenyre.

Óvodás kategóriában 7 fő nevezett, akik összesen 123 kötetet hallgattak végig szüleik, nagyszüleik, testvéreik felolvasásában.

1. Bartus Milli Anna
2. Ring Zalán és Ring Lehel
3. Kiss Bertalan

Alsós kategóriában 10 fő nevezett, akik összesen 115 kötetet olvastak el.

1. Bartus Marcel
2. Konc Luca Csilla
3. Kutasi Miklós

Felsős kategóriában 7 fő nevezett, akik összesen 54 db kötetet olvastak el.

1. Kishalmi András
2. Berkes-Szabó Luca
3. Kutasi András

A könyvtár köszönetét fejezi ki minden pályázónak, valamint szüleiknek, nagyszüleiknek, akik az olvasás és könyvek iránti szeretetükkel jó példát mutatnak gyermekeiknek, unokáiknak. Ezúton kérjük a szülőket, nagyszülőket, hogy továbbra is töretlenül bátorítsák gyermekeiket, unokáikat az olvasásra, ami örömteli tevékenység, megmozgatja egész lényüket.

A könyvtár a megkezdett hagyományt folytatni kívánja, akik nyáron lemaradtak a pályázatról és csatlakozni szeretnének, ők a téli időszakban versenyre kelhetnek a már gyakorlott „könyvfalókkal”.

A díjakat az „Együtt a Könyvtárért” Alapítvány és a „Gyűszűkék” Foltvarró Klub ajánlották fel.

Szívből gratulálunk minden kedves Olvasónknak!

Jámbor Adrienn

A végére lettek igazán vidámak a vidrák

Az MTM Bakonyi Természettudományi Múzeuma az idei évben is meghirdette gyermekeknek szóló aszfaltrajz-versenyét. A program a Múzeumok Őszi Fesztiválja keretében, az Állatok Világnapja alkalmából került megrendezésre.

Szerencsére az időjárás is kegyes volt a szervezőkhöz, így ismét megszépült a múzeum épülete előtti zsákutca. A járókelők is érdeklődve nézték a krétával kiszínezett aszfaltot, az ügyes gyermekkezek által megteremtett természeti képeket, állatokat, növényeket.

A programon összesen tizennégy csapat vett részt. A szervező intézmény a csapattagok számát két főben korlátozta, páros alkotások születtek. A jelentkezők a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola alsó tagozatos osztályaiból érkeztek.

Senki sem tért haza üres kézzel, a szervezők minden résztvevőnek emléklappal és egy kis aprósággal köszönték meg az alkotását. A helyezettek oklevélben, jutalomban részesültek.

Végeredmény: **1. Vidám vidrák** – *Sógorka Rebeka, Szecsődi Eszter Szófia*. **2. Eperke** – *Nick Jázmin Mia, Maurer Zsófi*. **3. Graffitisek** – *Paró Blanka Julianna, Petrik Lili Kincs*. Különdíjas: **Focisták** – *Bartus Marcel, Tenk Zsombor*; **Sün** – *Kovács Sára, Kaufmann Edit*.

Kalózok a zirci oviban

A Balaton-Bakony Kocka Klub tagjainak LEGO-gyűjteményéből nyílt időszaki kiállítás a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsődében. A tárlat anyaga időről időre cserélődik, az üveges kerengő első vendégei a kalózok, a többi meglepetés marad a gyerekek előtt.

Alig lehet visszaterelni a gyerkőcöket a kalózok által megszállt tenger partjáról az óvodai csoportszobákba. Bekukkantanak az üveg mögé, mutatják, hogy melyik a kedvenc hajójuk, és mindig felfedeznek valami újdonságot, hiszen a lényeg igazán a részletekben rejlik.

Nem először ad helyet a régen raktárként funkcionáló üveges kerengő kiállításnak: a teljesség igénye nélkül voltak itt már babák, mackók, retro játékok, most pedig egy kockákból felépített kalózbirodalom színesíti a palettát, igényesen berendezve a klubtagok által. A Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde a gyerekek nagy örömére meginvitálta a Balaton-Bakony Kocka Klubot, akik örömmel tettek eleget a felkérésnek, és a letakart ablakok mögött nekiláttak a terepasztal építésének. Az óvodások így az építőmunkálatokból nem láttak semmit, a hajók útját nem kísérhették nyomon, meglepetésként érte őket ez a játékba öntött kalandvilág.

– Reméltük, hogy a meglepetés ereje is növeli kicsit az élményt a gyermekek számára. Sajnos nem látjuk a mosolyukat és a lelkesedésüket, pedig ez fontos lenne nekünk. A dolgozók és az emlékkönyv segítségével kapunk visszajelzést – mondta el érdeklődésünkre *Pallagi László* klubtag, a tárlat egyik rendezője. Hozzátette azt is, egyedi eset, hogy óvodában állítják ki az alkotásaikat, amiben sokat segített, hogy a zirci óvoda megfelelő kiállítási területtel rendelkezik.

A járványhelyzet a Balaton-Bakony Kocka Klub alkotásainak megjelenésére is rányomta a bélyegét, az utolsó időszaki tárlatuk több mint egy évvel ezelőtt nyílt. A klub számára a kiállítások mindig fontos közösségi eseménynek számítanak és az érdeklődőkkel is közvetlen a kapcsolatuk, aminek a jelenlegi körülmények nem kedveznek. Éppen ezért nagyon örülnek, hogy az óvoda segítségével ilyen időszakban is örömet tudnak szerezni a gyerekeknek.

A LEGO történetében a kalózok mintegy harmincéves múltra tekintenek vissza. Nem volt célja a klubnak a teljes szériát megjeleníteni, de a középső asztalon a szigetek és az erőd mellett így is megjelenik a kalóz téma összes legendás vitorlása, két oldalt pedig ízelítőt láthatunk a ’90-es évek készleteiből. Harminc-negyven naponta cserélik az anyagot, de a következő témát és annak kezdő dátumát titok övezi. *Búzás Panni*, *Svéd Benett* és *Magasházi Márk*, a Harangvirág csoport tagjai láthatóan nem unják ezt a tárlatot, pedig már egy ideje látható, ugyanakkor izgatottan várják a következő kiállításokat, kíváncsiak, hogy vajon mivel lepik meg őket legközelebb, egyikük arra tippel, hogy rendőrök jönnek majd a kalózok után.

Pallagi László szerint a LEGO játék és fejlesztő eszköz is egyben: – Mindenképpen hasznosabb egy óra játék a kockákkal, mint egy rajzfilm előtt ülni sokadszorra. Szeretem, amikor óvodások építenek. Még nem maximalisták, mindegy nekik a szín és néha a forma is. Három összerakott kockába is bele tudják képzelni a békát, és játszani is tudnak vele. *(kg)*

Személyvonat érkezett Dudar állomásra

A Cuha-völgyi Bakonyvasút Szövetség szeptember 19-én rendezte meg a Bakonyvasút ünnepnapját. Ezen a napon rég nem látott különvonatot indítottak a kirándulók, vasútbarátok és a térség érdeklődő lakói számára. A szerelvény Zirc és Dudar között közlekedett oda-vissza. Nosztalgiázásra is lehetőség nyílt, hiszen a két települést összekötő vasúton már régóta nincsen személyszállítás. Mint látható, nagyon sokan váltottak jegyet a rendhagyó járatra, és a „végállomáson” is várták a vonatot. Köszönjük a fotót olvasónknak!

Elmosta az eső a kirándulást

Október 6-án megtartotta szokásos havi összejövetelét a Mozgáskorlátozottak Zirci Csoportja.

Pálinkás Rezső beszámolt a megyei értekezleten elhangzottakról, majd *Kiss-Szabó János* 2020. évi tevékenységünkről nagyon szépen összeállított egyórás filmjét élvezhettük. Ezúton is köszönet érte. A Vinyére október 13-ra tervezett kirándulásunkat sajnos az eső elmosta. Ha a vírushelyzet engedi, a legközelebbi összejövetelünket november 3-án tartjuk. *(Szeiler János)*

A híd, amely összeköt – Széchenyire emlékeztek Zircen

Születésének 229. évfordulója alkalmából gróf Széchenyi Istvánra történő megemlékezést tartott a Zirci Országzászló Alapítvány és az Országos Széchenyi Kör zirci csoportja. Ezt követően történelmi sétára invitálták a résztvevőket.

Egervölgyi Dezső, az ünnepség szónoka felidézte, hogy betegsége miatt egy évvel ezelőtt csak gondolatban, áprilisban – gróf Széchenyi István halálának évfordulóján – pedig a veszélyhelyzet miatt csak írásban emlékezhetett meg, ilyenre 1995 óta nem volt példa. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy lehet virtuálisan, szellemünkkel és lelkünkkel is emlékezni, mert az emlékezés szívből jön, a szeretet egy formája. Örömét fejezte ki, hogy a járvány fellobbanása ellenére megtarthatták az emlékező ünnepséget, lehetőség nyílt a koszorúzásra.

Elmondta, hogy Széchenyire emlékezvén 2020-ban elsőként a Lánchíd juthat eszünkbe. – Vannak építmények, melyek szimbolikus jelentőséggel bírnak. Szolgálnak bennünket és nemcsak fizikai, hanem érzelmi kapcsolatok is fűznek hozzá. 171 éve szorosan hozzátartozik Buda és Pest városához, melyeket összeköt és a magyar nemzet tulajdona – mondta Egervölgyi Dezső, sajnálatosnak nevezve, hogy a híd megmaradásával, jövőjével kell foglalkoznia az emlékezőnek. Nemcsak a „Hídemberről", hanem nemzetünk többi nagyjáról is szót ejtett, példaként állítva elénk áldozatkészségüket.

Gróf Széchenyi István szobránál koszorúkat helyeztek el az emlékezők, majd a Március 15. térről a Szent István téren keresztül történelmi séta vezetett az Arborétumba, melyről a következő írásunkban olvashatnak.

(kg)

Séta az Arborétumban

A Széchenyi-szobornál történő emlékezés és koszorúzás után átmentünk a Szent István térre, hogy államalapító királyunkra emlékezzünk és fájára az emlékezés szalagját felkössük.

A Szent István-fától az arborétumba mentünk emlékezni mindazokra, akiknek emlékfát ültettünk.

Nem holt kőből, rideg ércből kaptak emlékjelet, hanem élő anyagból, mely magában hordozza az életet, a jövőt.

Az első fa Széchenyi születése 200. évfordulóján lett elültetve 1991-ben. Felkötöttük a szalagot, miközben Széchenyi egyik jelképes alkotására, a körülötte kialakult anomáliákra, a Széchenyi Lánchídra gondoltunk.

Továbbmenve a 2012-ben ültetett Mindszenty József esztergomi érsek fájához értünk. Az ültetés miértje: 1944-ben Zircen a veszprémi érsek kispapokat szentelt fel, köztük Hervay Ferenc Levente atyát. Továbbá az érsek születése 120. évfordulójára is emlékeztünk. A szentmisét Márfi Gyula veszprémi érsek celebrálta. (Az erdélyieknek Márton Áron püspök volt a „Mindszentijük".)

Tevékenységének ideje: 1911, szombathelyi szeminárium – 1975, Bécs.

A következő fa Endrédy Vendel zirci apát tiszteletére lett elültetve. Az esemény az apát emlékére megjelent életrajzi könyvhöz kötődik. A bazilikában Márfi Gyula érsek úr tartott ünnepi misét.

Tevékenységének ideje: Zirci apát 1939–1981

A következő emlékfa Zrínyi Miklós költő, hadvezér, politikus halála 350. évfordulója alkalmából került elültetésre. „Az török áfium ellen való orvosság" című könyvét – mely a hazaszeretet szent könyve – kötelező olvasmány kellene, hogy legyen az iskolákban.

De aktuális az emlékezés, mert 2020-ban születése 400. évfordulójára is emlékezünk.

Noha nincs emlékfája, de a 450 éve született Pázmány Pétert megidézzük, mint a Zrínyi árvák gyámját.

A 2015-ben ültetett ötödik fa Prohászka Ottokár székesfehérvári püspöknek állít emléket. A XIX. század végén hazajön Rómából és próbálja a magyar életet a helyes útra téríteni. Tökéletesen, tisztán látta a „dicsőséges francia forradalom" szellemi termékének az emberiségre való káros hatását, melyet a következőképpen foglal össze: szocializmus – liberalizmus – nyomor. Ő fordította le magyar nyelvre Marx Tőkéjét. Volt alapismerete.

Tevékenységének ideje: Hazatér Rómából 1895-ben. Halála: 1927, Székesfehérvár

A hatodik fa Békefi Remig zirci apátúrra emlékeztet, melyet 2016-ban ültettünk. Történész, akadémikus, iskolaalapító, mint Pázmány, aki a Pázmáneumot, míg Békefi apát a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumot alapította. Jelmondata: „A művelt ifjúság magában hordozza a nemzet jövőjét!"

Tevékenységének ideje: Zirci apát 1911–1924

Emlékezésünk ne legyen öncélú!

Mert egy idő után megszokássá, szellemtelenné és értelmetlenné válik. Legyen célja, mely a jövőbe mutat, a jövőt szolgálja.

Az emlékezés a múlt átadása a jövőnek. Elég, ha az egyházi méltóságok tevékenységének dátumára tekintünk és ráhelyezzük a XX. század történéseinek térképére. A négy egyházi személyiség hivatali ideje alatt megismerkedhetett a liberalizmus „áldásos" tevékenységével. Volt húsz békés év, a többi diktatúra előkészület, majd tanácsköztársaság, aztán a második világháború és a kommunizmus. És ha elmélyedünk az elmúlt idő zavaros történéseiben, látjuk, hogy mit eredményezett egy hibbant ideológia Magyarországon az embernek, egyháznak, a hazának, nemzetnek, mindenkinek.

Az emlékezés, figyelmeztetés is egyben, mert mi a folytatás vagyunk, de a jövő már a következő nemzedéké, kik belőlünk nőnek ki.

Az emlékezés a szellem frissítése, a múlt történéseinek leporolása a tisztán látás érdekében a feledékenység ellen.

Az emlékezés emlékeztet: az egységben rejlő erőre, mely a megmaradásunkat szolgálja.

Egervölgyi Dezső

450 éve született
Pázmány Péter esztergomi érsek.

„Ha valamikor, most kell közénk Pázmány Péter lelke, hite, magyar öntudata s öncélú magyarsága!"

Prohászka O.:
Pázmány Péter születésének 350. évfordulóján. (1920)

„A protestáns Erdély biztosítéka a magyar szabadságnak, a katolikus Magyarország pedig biztosítása annak, hogy Magyarország szíve katolikus marad."

Pázmány Péter

„A nyelv, ha oktat, tudatlanságtól szabadít: ha énekel gyönyörködtet: ha dorgál jobbit: ha biztat szűvesít: ha bátorít vigasztal: ha fenyeget tartóztat. A nyelvnek köszönjük, hogy a vad és oktalan módon élő emberek városok társaságába szállottak és emberi életet tanultak. A nyelv oka, hogy a bölcs tudományok terjedtek.

Pázmány Péter

Az éremkép: Berán Lajos éremművész alkotása

A cikk szerzője által kiadott képeslap

Élet a Zirci Reformátusok közösségében

A tavaszi járványhelyzet kialakulása az élet több területén is leleményességre indított bennünket. Így volt ez gyülekezetünkben is. Nem tarthattunk közösségi alkalmakat a megszokott formában, ezért új utakat kellett keresnünk: a valóságos térből áthelyeződtünk az online térbe, létrehoztuk gyülekezetünk Youtube-csatornáját és azon keresztül követhettük az istentiszteleteket, de a fiatalok és a gyerekek számára is rendszeresen készítettünk tartalmakat, nemegyszer őket is bevonva abba, valamint a Nagyhéten 28 gyülekezeti tagunk közreműködésével – melyben minden korosztály képviseltette magát – olvastuk fel Jézus szenvedéstörténetét.

A két hónapos online gyülekezeti lét után, május közepétől végre újra személyesen is találkozhattunk, azonban ez esetünkben különös módon, szabadtéri istentiszteletek formájában történt. Hiszen a nyár elején több olyan eseményünkre is sor került, amikor a gyülekezet aprajanagyja jelen volt, s ez a mi kis templomunkban mostanság nem kívánatos zsúfoltságot jelentett volna. Ezért szabadtéren, Zirc, Pintér-hegyen tartottuk a Pünkösdi úrvacsorás istentiszteletet, a Hittanos tanévzáró istentiszteletet, a Konfirmációt és a Gyerekhét záró istentiszteletét. Így március 15-e után július 12-én volt először templomi istentiszteletünk – az előírt járványügyi intézkedések folyamatos betartásával.

Gyülekezetünk Presbitériumával úgy döntöttünk, hogy az idei nyárra tervezett programjainkat nem hagyjuk el. Június végén a 7-8. osztályos hittanosaink és fiataljaink számára Ifjúsági esteket tartottunk. Július elején a Gyerekhetünkre került sor ovis és 1-6. osztályos hittanosaink részvételével, segítőink pedig ifjúsági közösségünkből és felnőtt gyülekezeti tagjaink közül kerültek ki.

Fiataljainkkal tavaly ősz óta tervezgettük a nyári ifjúsági

kerékpártúrát, és nagy öröm volt a szívünkben, hogy meg is valósulhatott augusztusban. Ez már az 5. ilyen hetünk volt.

Jártunk az Őrségben kétszer, a Balaton-felvidéken, a Fertő-tó partján, idén pedig Somogy szívében, a Zselici tájvédelmi körzet területén.

Az őszi időszakban a vasárnapi templomi istentiszteleteink és a pénteki ifjúsági óráinkon túl két szabadtéri istentiszteletet tartottunk, szeptember 12-én a hittanos tanévnyitó istentiszteletet, október 4-én pedig a Teremtés hetének ünnepe alkalmából lehettünk együtt újra a Pintér-hegyen. A Teremtés hetéhez kapcsolódva rajz- és fotópályázatot hirdettünk hittanosaink számára, valamint arra kértük közösségünk tagjait, hogy aki teheti, kerékpárral érkezzen a szabadtéri istentiszteletre. Nagy örömünkre sokan éltek is ezzel a lehetőséggel.

A járványhelyzet miatt a Konfirmációt is szabadtéren tartották

Október 9-én a Magyar Református Szeretetszolgálat Szeretethíd akciójába bekapcsolódva, templomunk körül tüsténkedtünk, takarítottunk, virágot ültettünk, szemetet szedtünk, kerítést festettünk – gyerekek, fiatalok és felnőttek egyaránt.

Mindeközben gyülekezetünk eddigi legnagyobb projektje – már ami az építkezést illeti –, a gyülekezeti házunk is szerkezetkész állapotba jutott, melyet állami támogatásból tudtunk megvalósítani. Azért, hogy a munkálatok, ha kisebb léptékben is, de tovább folytatódhassanak, augusztusban adománygyűjtést hirdettünk, mely jelenleg is tart. Az elkészült gyülekezeti házban saját közösségi alkalmainkon túl, mindenki számára nyitott kézműves foglalkozásokat, kiállításokat, kamarakoncerteket, és egyéb kulturális programokat tervezünk tartani. Közösségünk jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a gyülekezeti ház hátramaradt munkálatai belátható időn belül befejeződhessenek, azonban a még előttünk álló kiadások meghaladják lehetőségeinket, ezért – megköszönve az eddigi támogatásokat, – köszönettel fogadunk minden felajánlást, mely befizethető személyesen vagy gyülekezetünk számlaszámára utalva: 10402324-00026694-00000001

A Zirci Reformátusok közösségében továbbra is azon fáradozunk, hogy gyülekezetünkön túl, városunk javára is tegyünk és legyünk.

Az épülő gyülekezeti ház – továbbra is várják az adományokat

Vecsey Katalin református lelkész

Zirc Városi Önkormányzat nevében
tisztelettel meghívom Önt, családját, barátait
az 1956-os forradalom és szabadságharcra emlékező városi ünnepségre

2020. október 23. (péntek)

Zirc, I. András tér
(Kistemplom és környéke)

09.00 óra Ünnepi szentmise a Kistemplomban

10.00 óra Megemlékezés az '56-os emlékkőnél

Ünnepi beszéd: Dr. Detre Miklós

Török Tamás színművész ünnepi műsora

Koszorúzás

Esőhelyszín: Városháza nagyterme (Zirc, Március 15. tér 1.)

Ottó Péter
Zirc Város polgármestere

Köszönjük, Magyarország!

VÉRADÁS

Október 27. (kedd), 14.00–18.00:
Zirc, Művelődési Ház (Alkotmány u. 14.)

Időskori feledékenység – agyi keringési zavarok megelőzése címmel tart előadást *dr. Pajzer György* a Békefi Antal Városi Könyvtár közművelődési klubtermében **október 28-án 17.00** órai kezdettel.

Az MTM Bakonyi Természettudományi Múzeum kiállítása 2020. december 31-ig tekinthető meg, hétfő kivételével naponta 9.00 és 17.00 óra között.

Dr. Luksz Sándor (1896-1969), a zirci kórház igazgató főorvosa, sebészorvos

A zirci emberek emlékezetében a mai napig élénken él dr. Luksz Sándor, hiszen híresen tehetséges sebész volt, az itt élő emberek szüleit, nagyszüleit operálta, és a zirci kórházat is jó színvonalú, rangos intézménnyé fejlesztette.

Dr. Luksz Sándor 1940 körül

A felvidéki Bélaházán született, nem messze Nagyszombattól. A Pozsonyi Katolikus Főgimnáziumban érettségizett 1915-ben, majd megkezdte orvosi tanulmányait a Budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen. Itt kapta meg az orvosi diplomáját 1920-ban.

A magyar sebészet vezető professzora, dr. Verebély Tibor (1875-1941) tanszékén lett gyakornok, ahol nemcsak a műtéti technikát tudta magas színvonalon elsajátítani, de tudományos kutatásokat is végeztek. 1921-től 1924-ig a Budapesti I. számú Sebészeti Tanszéken sajátította el azt a szaktudást, amely később olyan bravúros műtétek elvégzését tette lehetővé.

Eközben gyakornokként a Bethesda kórházban ügyeletet vállalt. Itt ügyelt 1918. október 31-én, amikor a közeli Róheim villába hívták (ma Hermina út 45.) azzal, hogy a miniszterelnök, gróf Tisza István, aki a villát bérelte, nagyon rosszul van. Csak a villa ajtajában közölték vele, hogy a grófot merénylet érte. Két lövés találta el, az egyik halálos volt. Luksz doktor csak a halál bekövetkeztét tudta megállapítani. Később, 1920-1921-ben, az un. „Tisza pörben" többször is vallomást tett, tanúként hallgatták ki.

1924-ben tisztiorvosi képesítést is szerzett, majd Cegléden kapott állást, mint sebészorvos. Itt saját műtőt rendezett be, műtősnő is segítette a munkáját. Közben a kórházi sebészeten osztályos orvosként dolgozott, a főorvosi beosztást azonban nem ő kapta meg, nem véglegesítették. Így rövid ideig Szarvason magánorvosi praxist végzett.

1933. január 18-án már Zircen működött, ekkor nevezték ki zirci tisztiorvossá, majd 1936-tól magyar királyi tisztiorvossá. Zircre magával hozta saját sebészeti felszerelését, és az őt segítő műtősnőt is, mivel a kórházban dolgozó ferences nővérek között nem volt, aki a műtéteknél szakszerűen tudott volna segíteni. Így a kórház orvosaként sebészeti műtéteket is végzett. Elsőként egy kardosréti asszonyt operált vakbéllel. A sikeres műtétek híre hamar elterjedt, nőtt a betegforgalom. 1934-ben modern műtőasztalt vásároltak, 1936-ban már közel 300 műtétet végeztek. Luksz doktor balkézzel operált. Csaknem mindenfajta műtétet el tudott végezni, a pajzsmirigy műtéteket kiemelkedően jó eredménnyel, de hasi, végtag, fej, nyaki műtétet is végzett, kezelte a különböző tályogokat, és ha kellett, szülést is levezetett, császármetszést is végzett.

1935. január 1-jével nevezték ki a Zirci Erzsébet Kórház igazgatójának, elődje, dr. Szemmelveisz Károly halála után. Ekkor a kórházban veszprémi menhelyi gyerekek voltak. Az ezt követő nyolc-kilenc évben a zirci kórház hatalmas fejlődésen ment keresztül. Az intézményt bővítették, az ágyszámot 33-ról 110-re növelték, a betegszobákat modernizálták. Új műtőt, szülőszobát és sterilizáló szobát alakítottak ki. Két osztályt különítettek el, a sebészethez tartozott a szülészet-nőgyógyászat, vezetője dr. Luksz Sándor volt, a belgyógyászathoz a fertőző és a tüdőbeteg részleg, ennek főorvosa 1944-től dr. Varga Endre lett. 1937-ben Zircen dr. Luksz Sándoron kívül az alábbi orvosok működtek: dr. Fauszt Imre, dr. Gáll Sándor, dr. Györke Géza, dr. Koller Károly, dr. Szemmelveisz Ferenc.

1935-ben szép villát vásárolt a kórházhoz közel az Erzsébet utcában (ma József Attila utca 12.), rendbe hozatta, átépítette. Itt élt feleségével és Magdolna lányával. A zirci egészségvédelmi feladatok ellátásában sokat segítette felesége, Janka néni. Ő un. vándorkelengyét állított össze, amit a szegény, nehézsorsú szülő nők kaptak meg, majd továbbadtak más kismamáknak. Janka néni tanította is az asszonyokat, tanácsokat adott, hogy kisbabáknak csak forralt vizet adjanak, ügyeljenek a tisztaságra, a helyes táplálkozásra. Emellett részt vett a különböző segélyezési akciókban. Férjének 43 éven át hűséges társa, segítője volt.

Dr. Luksz Sándor zirci tényke dése nemcsak a kórházra és a gyógyításra terjedt ki, a zirci polgárok közösségének is aktív tagja lett. A Zircvidéki Takarékpénztár igazgatósági tagja volt 1945-ig. Az 1931-ben alakult Bakony Egyesületnek, a Zircnek és környékének idegenforgalmi, turisztikai fellendítését célzó szervezetnek is tagja volt. Javasolta, hogy a kiadandó szobákat egészségügyi szempontból vizsgálják meg. Írt egy tanulmányt is, orvosi szempontból miért javasolt a bakonyi tartózkodás: „Jó a bakonyi levegő a vérszegénységben, ideggyengeségben, kimerültségben szenvedőknek, csont és ízületi, gümőkóros betegeknek." Javasolta, hogy az utcák portalanítására vásároljanak egy öntözőautót, ami az apátság segítségével meg is történt. Megvizsgálta a kutak vizét, tanácsot adott, hogy a kutakat a gazdasági épületektől távolabb helyezzék el, mert gyakori volt a coli baktérium az ásott kutak vizében, ez is okozhatta a kisgyerekek megbetegedését.

Dr. Luksz Sándor a zirci apátság orvosa is volt. Endrédy Vendel apát úr írta róla a visszaemlékezéseiben, 1951-ben: „Luksz Sándor kiváló sebész, messzi városokból, megyékből is jönnek hozzá operációra. Kb. 15 éve vezeti a kórházat… Amikor a front közeledett Zirchez ('45. márc. 23. előtt) a kórházat az apátságba hozta be arra a néhány hétre, amíg ott a háborús események tartottak. Eközben gyomorvérzést kapott, de azért a betegeket és a sebesülteket (a szovjet katonákat is) továbbra is hősies odaadással látta el… Jó katolikus ember hírében áll. Az apátság háziorvosa… Valahányszor súlyosabb beteg volt a rendtársak között, bejött hozzám, és tájékoztatott… Évenként háromszor szokott (feleségestül) felkeresni: karácsonykor, húsvétkor és nevem napján. Én is minden évben elmentem hozzá neve napján és lehetőleg újévkor is. Tömérdek a dolga, mindig siet. Ez jellemzi a legjobban." (Endrédy Vendel könyvéből).

A háború éveiben, 1944 végén és 1945-ben a Luksz család emberségét és segítőkészségét bizonyítja, hogy 19-en laktak a villában. Befogadták többek közt a menekült székesfehérvári gimnáziumi tanárt 6 gyermekével, egy vakbélműtéten átesett kislányt a szüleivel a dolgozószobába és még másokat is.

A II. világháború kitörése után, főleg a front közeledtekor, 1944-45-ben a kórház is nehéz helyzetbe került. Zircet a szovjet és az angol légierő erősen bombázta. A Rákóczi tér, a major, a Bakonybéli út, a Kálvária út és más helyeken is házak, épületek rommá váltak. A kórházban a röntgen helyisége előtt csapódott be egy bomba, ami nem robbant fel. Luksz igazgató úr elrendelte, hogy a kórházból a betegeket az apátság pincéjébe szállítsák. Mindenki próbált segíteni, ő maga is talicskán tolta a betegeket az apátságba. Ott a pincében szalmán feküdtek a sebesültek és a kórházi ápoltak. Rengeteg volt az áldozat és a sebesült. Luksz doktor az apátság egyik helyiségében (ma a Szent Bernát Idősek Otthonának étkezője) berendezett műtőben operált, amíg rosszul nem lett, összeesett, mert gyomorvérzést kapott. Ez két okból is tragikus volt, egyrészt nem volt orvos, aki őt el tudta volna látni, másrészt ő sem tudott másokat menteni.

A háború után, 1946-ban történt, hogy egy angol repülőgép a köd miatt a Kőris-hegynek csapódott. A pilótát Luksz doktorhoz vitték, aki más sérülései mellett tüdőgyulladást diagnosztizált nála. Budapestről, az angol követségről penicillint küldtek Zircre, pontos utasítással, hogyan kell háromóránként adagolni a gyógyszert. Mindenki nagyon csodálkozott, amikor a pilóta két nap után lábra állt.

Luksz doktor a háború után a lányát, Magdolnát küldte Budapestre, az angol követségre, hogy szerezzen információt az eddig ismeretlen csodaszerről.

A front elvonultával nem lehetett visszaköltözni a kórházba, borzasztó állapotok voltak. Katonákat szállásoltak el az épületekben. Ajtók, ablakok kitörve, a berendezés tönkretéve. Évek munkája kellett a rendbetételhez.

Másfajta nehézségek is keletkeztek. Eddig 10-12 ferences nővér látta el a betegeket, akik a kórház egyik épületében laktak. 1950-ben Magyarországon megszüntették a szerzetesrendeket. Mivel még a betegápoló nővérek tevékenységét sem engedélyezték, az apácákat el kellett küldeni a kórházból. 1950 májusában Budapestről nyolc frissen végzett ápolónővért küldtek Zircre, akik még aznap át kellett, hogy vegyék az apácák munkáját.

Az ötvenes évek közepére normalizálódott a helyzet. A lakosság száma növekedett, szükséges volt az egészségügyi ellátás bővítése. 1958-ban 120 ágy volt a kórházban, de a szülészeti osztály szűknek bizonyult.

Luksz főorvos úr nemcsak nagy tekintélyű orvos volt, de művészetpártoló ember is. Kapcsolatai révén fővárosi művészeket hívott Zircre, egyszer Lakatos Gabriella balerinát, aki a zirci lányoknak egy balettszámot tanított be, és az 1940-es évek végén egyik karácsonykor a kórházban balettelőadást tartottak. Az ötvenes években egyik nyáron az Operaház énekesei jöttek Zircre, az arborétumban szabadtéri előadáson a Rigolettót adták elő. A főorvos úrra úgy is emlékeznek, mint aki kiváló vadász volt, az előszállási apátsági birtokon gyakran vett részt körvadászatokon. Szeretett tarokkozni is. Vasárnaponként szívesen drukkolt a Zirc-Dudar futballcsapat meccsein.

Dr. Luksz Sándor nyugdíjba vonulása előtt, 1959-ben érdemes orvos kitüntetést kapott az egészségügyi minisztertől. Tizenhatezer sikeres műtétet végzett, sok tízezer gyógyult beteg hálája kísérte. Amikor nyugdíjasként búcsúztatták tisztelt és szeretett főorvosukat a zirciek, kölcsönösen elérzékenyültek. Luksz doktor ezután feleségével együtt Balatonfüredre költözött. Itt még saját rendelőt nyitott, és részt vett a város sebészeti ellátásában. 1969. január 4-én hunyt el. Feleségével együtt a balatonarácsi temetőben nyugszanak. Az orvosi hivatás tovább élt a családban, két unokája és három dédunokája is orvos lett.

Nyugdíjba vonulásakor pályázatot írtak ki a zirci kórházigazgatói és sebészeti állás betöltésére. A munkakör rangját jelentette, hogy 25 pályázat érkezett. Luksz főorvos úr utóda dr. Monszpart László lett (1960-tól 1990-ig), kiváló sebész és traumatológus, aki a kórházat is elődjéhez hasonlóan magas színvonalon vezette.

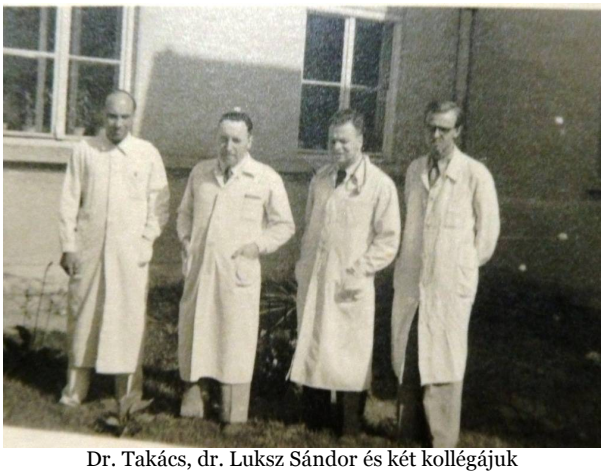
Dr. Luksz Sándor 1994 januárjában Zircen posztumusz díszpolgári címet kapott, a kórház fejlesztésében elért érdemeiért és öt évtizedes gyógyító tevékenységéért. Zircen egykori lakóházával szemben utcát neveztek el róla. Az emberek emlékezetében ma is elevenen él, nemcsak mint tehetséges sebész, a zirci modern kórház kialakítója, fejlesztője, de mint emberséges ember is. Sírfeliratuk: „Nemes életük jutalma legyen az örök boldogság.”

Köszönet a segítségért és a családi fényképek közlésének lehetőségéért Pozsgay Károlyné született Luksz Magdolnának és dr. Pozsgay Katalinnak.

Cuhavölgyi Klára

Középen dr. Luksz Sándor, mellette dr. Szabolcsi alorvos

Dr. Takács, dr. Luksz Sándor és két kollégájuk

Dr. Luksz Sándor egykori háza Zircen és szemben a róla elnevezett utca

Felhasznált irodalom:

- Embergyűrű egy sír körül /Sz. G. Új Ember 1969. 25. évf. 6. szám. 1969. 02.09.
- „Gyógyszer a bakonyi levegő” /Némedi. Napló, 1975. 142. szám. 1975. jún. 19.
- Egy fogoly apát feljegyzései. Endrédy Vendel zirci apát feljegyzései az ÁVH börtönében / szerk. Cúthné Gyóni Eszter. – Bp., 2013. – (METEM könyvek, 78.) 105. old.
- Monszpart László dr.: Gyászbeszéd a Luksz házaspár sírjánál 1969. január 11-én. Kézirat
- A Tisza perről. Kis Újság 1920. 08.08. (188. szám) és Miskolczi Napló 1921. 05.05. (101. szám) Dr. Lux(!) Sándor tanúként szerepelt.
- www.zirckorhaz.hu. Kórházunk története fejezet.
- Zirc és Vidéke korabeli számai

A testnevelés szeretetére nevelni az ifjúságot

A diáksportért végzett kiemelkedő tevékenységének elismeréseként, az idei évben a megyéből egyedüliként vehette át a Magyar Diáksport Szövetség „Diáksportért” díját *Bohon Gabriella* zirci testnevelő tanár, aki ettől a tanévtől visszatért szülővárosába tanítani.

Bohon Gabriella a kitüntetéssel a Városházán

Az utolsó pillanatig titkolták előtte a kitüntetést a felterjesztők – a Veszprém Megyei Diáksport Szövetség vezetői – és a beavatottak, nem is sejtett semmit, csak akkor tudta meg, amikor a nevét mondták a Magyar Diáksport Szövetség küldöttgyűlésén. Nyugtázta, hogy körzeti sportvezetőként első alkalommal részt kell vennie ezen a rendezvényen, egyáltalán nem számított rá, hogy nem üres kézzel tér majd haza. *Balogh Gábor*, a Magyar Diáksport Szövetség elnöke, kétszeres világbajnok öttusázó adta át a díjat Bohon Gabriella részére, aki a Bakonynánán eltöltött esztendőket követően az idei tanévet Zircen, a III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógusaként kezdte meg.

Édesanyja szerette volna, ha az általános iskola után helyben, a III. Béla Gimnáziumban tanul tovább, ő azonban Győrt választotta, sporttagozatos gimnáziumban folytatta tanulmányait (szerepet játszott ebben az is, hogy egyik síző példaképe is itt tanult akkoriban), a legtöbb tudást azonban a kaposvári tanítóképző főiskolán szerezte, ahol kiváló pedagógusai voltak.

Dudaron tanított először képesítés nélküli pedagógusként, majd 1989-ben a Reguly Antal Általános Iskola tanítója lett. 1992-ben egyetemi diplomát szerzett, s bár tanított testnevelést Zircen, főállású pedagógusként nem tudott elhelyezkedni a helyi általános iskolában. Egyéves óbányai kitérőt követően 1996-ban a bakonynánai iskolába került, ahol az első tanévben még osztálytanító volt, majd a későbbiekben már a szakmáját gyakorolhatta a bakonyi községben.

Balogh Gáborral, a Magyar Diáksport Szövetség elnökével a díjátadót követően

Emlékszik, abban az időben nem igazán volt jellemző, hogy versenyeken vettek volna részt a nánai iskola diákjai, kicsinyenként sikerült ezt a rendszert felépíteni. Szakmai támaszként mindig ott volt mellette élettársa, *Tribel András*, akinek a módszereit a mai napig követendő példának tartja. Az igazán nagy áttörést a 2002-es év hozta meg, amikor egyik tanítványa megnyerte a megyei atlétikaversenyt, az országoson pedig második helyezést ért el négypróba egyéni összetettben. Ennek akkor alig tudtak örülni, mert diákjuk nem sokkal maradt le az országos bajnoki címről. Nemigen volt olyan tanév, hogy ne jutottak volna el az országosra – sorolja a legkiemelkedőbb eredményeket –, 1500 méteren országos bajnoki címet, hárompróba egyéni összetettben negyedik helyezést értek el diákjai a felkészítésével. A Kis Iskolák Sportversenye országos döntőin éveken át dobogós helyezés, bajnoki cím fémjelezte a tanítványok szereplését. Közülük egy 2017-ben, a XII. Nemzetközi Gyermek Atlétika Versenyen, Lengyelországban a magyar válogatott tagjaként első helyen végzett.

Gabriella azonban hangsúlyozza, számára nemcsak ezek jelentik a sikert, legalább annyira fontosnak tartja, hogy a nem sportos életvitelű családból érkező, a mozgás iránt kevésbé fogékony és motivált diákokkal is megszerettesse a testnevelést. Az eplényi sípályára rendre csoportosan érkezik, hogy megtanítsa az ifjúságot a téli sport alapjaira. Könnyek is készülődnek a szemében, amikor felidézi, hogy egyszer egy látássérült gyermeket tanított meg síelni. Kellett ehhez persze a kisfiú hallatlan akarata és szülei segítsége is, közös erővel törték át a gátat. Óriási élményt jelentette számára mindez, ha választani kellene, nem biztos, hogy egy országos eredményt nagyobb sikerként könyvelne el.

A munkája során nem előre megírt táblázatokból dolgozik, hanem azt vallja, hogy minden gyermeket a saját maga adottságaihoz képest kell értékelni, mert akkor ők is látják, hogy van értelme az erőfeszítéseknek, megkapják az esélyt a jobb osztályzatra, s fejlődni is tudnak. Fontosnak tartja továbbá, hogy sok játékos élményben legyen részük a diákoknak az órán.

Sérülései hátráltatták a versenysportban – diákként országos sí-eredményei voltak, később félmaratonokat teljesített, röplabdázott is –, de szabadidő-eltöltésként megmaradt a síelés és a kerékpározás, gyermeküket is ennek szeretetére nevelték. Vezetőségi tagja a Kerékpárosok és Síbarátok Egyesületének, mellyel rendszeresen szerveznek biciklitúrákat, a mozgás szeretete mellett a közös tekeréseknek az is a célja, hogy megismerjék hazánkat. Szinte a kezdetektől fogva rendszeres közreműködője, szakértője a Zircatlon, korábbi Zirci Duatlon versenynek, mert vallja, hogy egy testnevelőnek a város tömegsport-életében is példát kell mutatnia.

A városunk kulturális életében meghatározó szerepet betöltő Bakonyi Finnbarátok Köre Egyesületnek is tagja, a zenei vonalat képviseli a civil szervezetben, amit azzal vívott ki, hogy autodidakta módon megtanult gitározni. Előző munkahelye kultúrájából is kivette a részét, benne volt az énekkarban, és a karácsonyi műsorokban is sokszor megpengette a húrokat.

Bohon Gabriella majd negyedszázadot átívelő bakonynánai munkásságát követően az idei tanévet a III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolában kezdte meg testnevelőként. Ott, ahol édesanyja annak idején azt szerette volna, ha továbbtanul.

KG